

เวียนนามปรับเกณฑ์ออก "รหัสแปลงปลูก-โรงคัดบรรจุ" ทุเรียน ยกเลิกเงื่อนไขพื้นที่ขั้นต่ำ 10 เฮกตาร์ ลดต้นทุนผู้ส่งออก

รัฐบาลเวียดนามได้ประกาศใช้มติฉบับใหม่ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การออก รหัสแปลงปลูก (Planting Area Code) และ รหัสโรงคัดบรรจุ (Packing House Code) สำหรับทุเรียนและสินค้าเกษตรอื่น ๆ โดยมีการผ่อนปรนข้อกำหนดสำคัญหลายประการ ได้แก่ การยกเลิกข้อกำหนดพื้นที่เพาะปลูกขั้นต่ำ 10 เฮกตาร์ (62.5 ไร่) และการเปิดโอกาสให้พื้นที่เพาะปลูกแบบปลูกร่วม สามารถยื่นขอรหัสแปลงปลูกได้เช่นกัน ส่งผลให้เกษตรกรที่ก่อนหน้านี้ไม่สามารถขอรับรหัสดังกล่าวได้ เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกไม่ถึงเกณฑ์ หรือปลูกทุเรียนร่วมกับพืชชนิดอื่น เช่น กาแฟและพริกไทย มีโอกาสเข้าถึงระบบรหัสเพื่อการส่งออกมากขึ้น และช่วยลดอุปสรรคในการส่งออกทุเรียนของเวียดนาม

ก่อนการประกาศใช้มติดังกล่าว ผู้ประกอบการและเกษตรกรในจังหวัดดักลัก (Đắk Lắk) ซึ่งเป็นแหล่งผลิตทุเรียนสำคัญในเขตที่ราบสูงตอนกลางประสบปัญหาอย่างต่อเนื่องจากข้อกำหนดเกี่ยวกับรหัสแปลงปลูกและรหัสโรงคัดบรรจุ โดยหลักเกณฑ์เดิมกำหนดให้ผู้ยื่นขอรหัสแปลงปลูกต้องมีพื้นที่เพาะปลูกไม่น้อยกว่า 10 เฮกตาร์ (62.5 ไร่) อีกทั้งกระบวนการยื่นคำขอมีความซับซ้อนและใช้เวลาพิจารณาเป็นเวลานาน นอกจากนี้ จำนวนหน่วยงานและห้องปฏิบัติการที่ได้รับอนุญาตมีจำกัด ส่งผลให้เกิดการซื้อขายรหัสและคิวตรวจสอบคุณภาพอย่างผิดกฎหมายในตลาด ผู้ประกอบการจึงต้องแบกรับต้นทุนเพิ่มเติมในอัตราสูง

ผู้บริหารบริษัทส่งออกทุเรียนแห่งหนึ่งเปิดเผยว่า ในช่วงฤดูส่งออกทุเรียนที่ผ่านมา บริษัทจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อสิ่งที่เรียกว่า "ใบอนุญาตขนาดเล็ก" (Small Permit) โดยมีค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้รหัสโรงคัดบรรจุและรหัสแปลงปลูกประมาณ 150 ล้านด่งเวียดนาม (ประมาณ 192,000 บาท) ต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ และยังคงชำระค่าตรวจสอบคุณภาพเพิ่มเติมอีกประมาณ 100 - 130 ล้านด่งเวียดนาม (ประมาณ 128,000 - 166,000 บาท) ส่งผลให้ต้นทุนส่วนเพิ่มต่อการส่งออกทุเรียนหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ สูงเกือบ 300 ล้านด่งเวียดนาม หรือประมาณ 77,000 หยวน (ประมาณ 384,000 บาท) ทั้งนี้ บริษัทได้ยื่นคำขอรับรหัสโรงคัดบรรจุมาเป็นเวลากว่า 3 ปี แต่ยังไม่ได้รับการอนุมัติ

ผู้ประกอบการอีกรายหนึ่งระบุว่า แม้บริษัทจะมีโรงคัดบรรจุของตนเองและไม่มีปัญหาเรื่องรหัสโรงคัดบรรจุ แต่ยังคงประสบปัญหาในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ เนื่องจากจำนวนห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองมีจำกัด ทำให้มีนายหน้าคนกลางเรียกเก็บค่าตรวจสอบในอัตราสูง โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 70 - 130 ล้านด่งเวียดนามต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ (ประมาณ 90,000 - 166,000 บาท) และต้องใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ จึงจะได้รับผลการตรวจสอบ

กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมของเวียดนามชี้แจงว่า มติฉบับใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดให้ยกเลิกข้อกำหนดพื้นที่ขั้นต่ำ 10 เฮกตาร์ (62.5 ไร่) และอนุญาตให้พื้นที่เพาะปลูกแบบปลูกร่วมสามารถยื่นขอรหัสแปลงปลูกได้ นอกจากนี้ ยังปรับลดความซับซ้อนของเอกสาร โดยไม่ต้องจัดทำเอกสารชี้แจงรายละเอียดจำนวนมากเช่นเดิม แต่ใช้เพียงแบบฟอร์มมาตรฐาน ซึ่งผู้ยื่นคำขอเป็นผู้รับรองความถูกต้องของข้อมูลที่แจ้ง

พร้อมกันนี้ ระบบการยื่นคำขอทั้งหมดสามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ ระยะเวลาการอนุมัติจะสั้นลง และแนวทางการกำกับดูแลจะเปลี่ยนจากการตรวจสอบก่อนอนุมัติ (Pre-inspection) ไปสู่การตรวจสอบภายหลัง (Post-audit) โดยเพิ่มความเข้มงวดในการสุ่มตรวจ ทั้งยังมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านที่ดิน ฐานข้อมูลการเพาะปลูก และระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อลดการยื่นเอกสารซ้ำซ้อนของเกษตรกรและผู้ประกอบการ รวมถึงกระจายอำนาจการดำเนินงานไปยังหน่วยงานระดับตำบลให้มีบทบาทรับผิดชอบมากขึ้น

ผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมระบุว่า มาตรการดังกล่าวเริ่มเห็นผลในฤดูกาลผลิตทุเรียนปีนี้ โดยจำนวนห้องปฏิบัติการตรวจสอบเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าตรวจสอบลดลงจากเดิม 70 - 130 ล้านบาทเวียดนาม (ประมาณ 89,600 - 166,400 บาท) ต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ เหลือเพียง 25 - 30 ล้านบาทเวียดนาม (ประมาณ 32,000 - 38,000 บาท) ต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ ระยะเวลาการผลตรวจสั้นลง และห้องปฏิบัติการบางแห่งสามารถให้บริการตรวจสอบ ณ สถานที่ประกอบการของผู้ส่งออกได้โดยตรง

ขณะเดียวกัน สาธารณรัฐประชาชนจีนยังคงขยายการรับรองห้องปฏิบัติการของเวียดนามอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2569 กรมการเพาะปลูกและอารักขาพืชของเวียดนาม เปิดเผยว่า สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (GACC) ได้รับรองห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2569 จำนวน 18 แห่ง ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองใหม่ 12 แห่ง และห้องปฏิบัติการที่ได้รับการฟื้นฟูขอเขตการตรวจสอบสารแคดเมียม 6 แห่ง

ปัจจุบัน เวียดนามมีห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจาก GACC รวมทั้งสิ้น 50 แห่ง โดยในจำนวนนี้ 48 แห่ง สามารถตรวจวิเคราะห์สารแคดเมียม และ 39 แห่ง สามารถตรวจวิเคราะห์สาร Basic Yellow 2 (BY2) ได้ นอกจากกรุงฮานอยและนครโฮจิมินห์แล้ว ยังมีการเพิ่มห้องปฏิบัติการในจังหวัดเลิมด่ง (Lâm Đồng) และจังหวัดยาลาย (Gia Lai) อีกด้วย

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดดักลักรายหนึ่งเปิดเผยว่า พื้นที่เพาะปลูกในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นแปลงขนาดเล็กและนิยมปลูกทุเรียนร่วมกับกาแฟหรือพริกไทย จึงไม่สามารถรวมพื้นที่ให้ถึงเกณฑ์ 10 เฮกตาร์ ตามข้อกำหนดเดิม ส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากไม่มีรหัสแปลงปลูก และผู้รับซื้อใช้เหตุผลดังกล่าวในการกดราคารับซื้อทุเรียน อย่างไรก็ตาม ภายหลังทราบข่าวการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ดังกล่าว เกษตรกรต่างมีความหวังว่าจะสามารถยื่นขอรหัสแปลงปลูกได้ในเร็ววัน

อย่างไรก็ดี มีผู้แสดงความกังวลว่า การปรับเปลี่ยนแนวทางกำกับดูแลจากการตรวจสอบก่อนอนุมัติเป็นการตรวจสอบภายหลัง อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการถูกเพิกถอนรหัส หากผู้ปลูกไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานของประเทศผู้นำเข้าที่มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบการกระทำที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในการตรวจสอบภายหลัง รหัสแปลงปลูกอาจถูกเพิกถอน และอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ดังนั้น การให้คำแนะนำทางวิชาการและการกำกับติดตามภายหลังการออกรหัสจึงยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ภาครัฐของเวียดนามต้องเร่งดำเนินการ

นายเหวียน เทียน วัน (Nguyễn Thiên Văn) รองประธานคณะกรรมการประชาชนจังหวัดดักลักเปิดเผยว่า จังหวัดดักลักได้ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมหาวิธีแนวทางการปรับปรุงระบบการออกและบริหารจัดการรหัสแปลงปลูกและรหัสโรงคัดบรรจุ รวมถึงผลักดันการแก้ไขกฎหมายฉบับที่ 38 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

ในระยะต่อไป จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแผนจัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตร รวบรวม
ปรับปรุง และบริหารจัดการฐานข้อมูลรหัสแปลงปลูกและรหัสสถานที่คัดบรรจุให้เป็นระบบเดียวกัน
พร้อมเชื่อมโยงกับแผนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัลของจังหวัด เพื่อยกระดับการผลิต
การบริหารจัดการ และการส่งออกสินค้าเกษตรในอนาคต

แปลและเรียบเรียงโดย สปช.ปักกิ่ง

แหล่งที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/NcZfqK-HgGNUozhqBriKXQ>

www.opsmoac.go.th/beijing

www.facebook.com/moac.beijing